

لایحه جذب اعضای کادر علمی مؤسسات تحصیلات عالی (پوهنتون ها و انستیتوت های تحصیلات عالی)

مبنی

ماده اول

این لایحه به تاسی از ماده هفتاد و یکم قانون تحصیلات عالی ملکی تدوین و تنظیم گردیده است.

اهداف

ماده دوم

این لایحه به منظور بهبود در شفافیت، تحکیم قانون، تسهیل دسترسی عادلانه و برابر به فرصت های شمولیت در کادر علمی پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و تسریع پروسه تقرر اعضای کادر علمی تدوین گردیده است.

شرایط شمولیت در کادر علمی

ماده سوم

(۱) نامزدی و عضویت در کادر علمی پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی علاوه بر شرایط مندرج در قانون تحصیلات عالی ملکی، مستلزم شرایط ذیل است:

۱. موجودیت بست و ضرورت در دیپارتمنت مربوطه؛
۲. بست های مربوطه با توجه به تأمین نسبت معیاری مضامین و مکلفیت های درسی اعضای کادر علمی، از طرف دیپارتمنت و پوهنچی مربوطه به اعلان گذاشته می شود؛
۳. داشتن اسناد تحصیلی مورد نیاز تأیید شده از سوی وزارت تحصیلات عالی؛
۴. داشتن توانایی های جسمی، فکری و روانی به منظور تکمیل مکلفیت های قانونی؛
۵. نداشتن سابقه محکومیت به جرم جنحه و جنایت که توسط محکمه باصلاحیت تأیید شده باشد؛
۶. تکمیل سایر شرایط برای شمولیت در کادر علمی طبق قانون تحصیلات عالی ملکی، مقرردها و لوايح نافذه.

(۲) به متقاضیان شمولیت در کادر علمی دارای سند تحصیلی دکتورا بر دارندگان سند تحصیلی ماستری و به متقاضیان دارای سند ماستری بر دارندگان سند تحصیلی لیسانس ارجحیت داده می شود؛

(۳) متقاضیان دارای سند تحصیلی لیسانس طبق قانون تحصیلات عالی ملکی فقط برای مدت (۵) سال از تاریخ تعدیل و انفاذ قانون تحصیلات عالی ملکی مؤرخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ جذب می گردند؛

کاندیدان شمولیت در کادر علمی (بشمول دکتورا، ماستر و لیسانس) که نتوانند در امتحان زبان خارجی موفق شوند؛ اجازه شرکت در امتحان تخصصی را ندارند.

شرایط شمولیت برای اعضای کادر علمی به رتبه نامزد پوهنیار

ماده چهارم

شخصی به حیث نامزد پوهنیار جذب می شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱. داشتن سند تحصیلات عالی لیسانس از برنامه حضوری؛
۲. دارنده گان سند تحصیلات عالی لیسانس حضوری از مؤسسات تحصیلات عالی خارج از مرز مستوجب داشتن تأییدی وزارت تحصیلات عالی؛
۳. عدم تجاوز سن متقاضی از (۳۰) سال در حین تقاضا برای شمولیت در کادر علمی مؤسسات تحصیلات عالی دولتی؛
۴. داشتن حداقل اوسط نمرات (۷۵) فیصد در دوره لیسانس؛

۵. بیش از یک مرتبه مشروط نبودن در جریان تحصیل در داخل کشور
۶. برای فارغان مؤسسات تحصیلات عالی خارج از کشور، در صورت عدم تکمیل فیصدی تعیین شده نمرات، اوسط نمرات داوطلب سویه تحصیلی لیسانس باید به معیار های کشور مربوطه حایز (Grade B) و یا بالاتر از آن بوده و بیش از یک مرتبه در جریان تحصیل مشروط نه باشد؛ با تکمیل شرایط فقره های سوم، چهارم، پنجم و هشتم ماده سی و هفتم تعدیل و ایزاد ۱۳۹۶/۱۲/۱۲ قانون تحصیلات عالی ملکی؛
۷. سپری نمودن موفقانه امتحان در یکی از زبان های بین المللی با توجه به تقسیم بندی نمرات قرار ذیل می باشد:

- شنیداری (۲۰) فیصد
- گفتاری (۲۰) فیصد
- نوشتاری (۳۰) فیصد
- خوانش (۳۰) فیصد

۸. نمره کامیابی در امتحان زبان بین المللی برای متقاضیان کادر علمی حداقل (۶۰) نمره می باشد؛
۹. سپری نمودن موفقانه امتحان رقابتی برای شمولیت در کادر علمی با کسب حداقل (۶۰) نمره؛
۱۰. در صورتی که متقاضیان بیشتر باشند از کسانی که بیشترین نمرات را کسب کرده باشند، جذب می شود؛

۱۱. رایه موفقانه کنفرانس علمی در محضر هیأت ژوری، اعضای کادر علمی و محصلان؛
۱۲. هیأت ژوری برای ارزیابی کنفرانس علمی کاندیدان کادر علمی از میان استادان دیپارتمنت مربوطه یا دیپارتمنت های مماثل پوهنخی که دارای رتب علمی حداقل پوهندوی باشند؛ با تأییدی شورای علمی پوهنخی انتخاب می شوند؛

۱۳. در صورتی که دیپارتمنت های پوهنخی مربوطه فاقد استادان رشته های مماثل باشند هیئت ژوری از استادان پوهنخی هایی مماثل با تأیید کمیته تقرر و ترفیعات علمی پوهنتون مربوطه تعیین می گردد؛
۱۴. در جریان رایه کنفرانس علمی کاندید شمولیت در کادر علمی، حضور دو تن از اعضای کمیته تقرر و انفکاک پوهنتون حتمی می باشد؛

۱۵. به منظور اشتراک اعضا کادر علمی پوهنخی های دیگر در کنفرانس علمی کاندید مورد نظر، پوهنخی مربوطه حداقل (۳) روز قبل از تدویر کنفرانس، موضوع را کتباً به تمامی پوهنخی های مربوط به پوهنتون ابلاغ می کند؛

۱۶. نداشتن مصروفیت رسمی در سایر ادارات دولتی پس از تأیید جلسه دیپارتمنت؛

۱۷. عدم محکومیت به جرایم جنایی و اخلاقی؛

۱۸. داشتن صحت و سلامت جسمی و فکری.

شرایط شمولیت اعضای کادر علمی به رتبه پوهنیار

ماده پنجم

شخصی به حیث پوهنیار جذب می شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱. داشتن سند تحصیلات عالی ماستری از برنامه حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی؛
۲. متقاضیان با سند تحصیلی ماستری از مؤسسات تحصیلی خصوصی زمانی واجد شرایط پنداشته می شوند که مؤسسه مذکور سند اعتباردهی علمی اش را قبل از فراغت متقاضیان از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد؛
۳. دارنده گان سند تحصیلات عالی ماستری حضوری از مؤسسات تحصیلات عالی خارج از مرز مستوجب داشتن تأییدی وزارت تحصیلات عالی است؛

۴. عدم تجاوز سن متقاضی از (۳۵) سال در حین تقاضا برای شمولیت در کادر علمی مؤسسات تحصیلات عالی دولتی؛
۵. داشتن حداقل اوسط نمرات (۸۰) فیصد در دوره ماستری و داشتن حداقل اوسط نمرات (۷۰) فیصد در دوره لیسانس؛
۶. داشتن تسلسل رشته‌ای میان سند لیسانس و سند ماستری متقاضی و داشتن مشابهت حداقل (۶۰) فیصد مضامین تخصصی؛
۷. متقاضیانی که دارای سند تحصیلی (MD, DMD, PharmD, DVM) از مؤسسات تحصیلی دولتی هستند، با در نظر داشت شرایط مندرج تمامی اجزای این فقره، به حیث پوهنیار پذیرفته می‌شوند؛
۸. بیش از یک مرتبه مشروط نبودن در جریان تحصیل در داخل کشور.
۹. برای فارغان مؤسسات تحصیلات عالی خارج از کشور، در صورت عدم تکمیل فیصدی تعیین شده نمرات، اوسط نمرات داوطلب سویه تحصیلی لیسانس باید به معیار های کشور مربوطه حایز (Grade B) و یا بالاتر از آن بوده و بیش از یک مرتبه در جریان تحصیل مشروط نه باشد؛ با تکمیل شرایط فقره های سوم، چهارم، پنجم و هشتم ماده سی و هفتم تعدیل و ایزاد ۱۳۹۶/۱۲/۱۲ قانون تحصیلات عالی ملکی؛
۱۰. سپری نمودن موفقانه امتحان در یکی از زبان های بین المللی با توجه به تقسیم بندی ذیل:
  - شنیداری (۲۰) فیصد
  - گفتاری (۲۰) فیصد
  - نوشتاری (۳۰) فیصد
  - خوانش (۳۰) فیصد
۱۱. نمره کامیابی در امتحان زبان بین المللی برای متقاضیان کادر علمی حداقل (۶۵) نمره می باشد؛
۱۲. سپری نمودن موفقانه امتحان رقابتی برای شمولیت در کادر علمی با کسب حداقل (۶۵) نمره؛
۱۳. در صورتی که متقاضیان بیشتر باشند از کسانی که بیشترین نمرات را کسب کرده باشند، جذب می شود
۱۴. رایه موفقانه کنفرانس علمی در محضر هیأت ژوری، اعضای کادر علمی و محصلان؛
۱۵. هیأت ژوری برای ارزیابی کنفرانس علمی کاندیدان کادر علمی از میان استادان دیپارتمنت مربوطه یا دیپارتمنت های مماثل پوهنخی که دارای رتب علمی حداقل پوهنوی باشند؛ با تأییدی شورای علمی پوهنخی انتخاب می شوند؛
۱۶. در صورتی که دیپارتمنت های پوهنخی مربوطه فاقد استادان رشته های مماثل باشند هیئت ژوری از استادان پوهنخی های مماثل با تأیید کمیته تقرر و ترفیعات علمی پوهنتون مربوطه تعیین می گردد؛
۱۷. در جریان رایه کنفرانس علمی کاندید شمولیت در کادر علمی، حضور دو تن از اعضای کمیته تقرر و انفکاک پوهنتون حتمی می باشد؛
۱۸. به منظور اشتراک اعضای پوهنخی های دیگر در کنفرانس علمی کاندید مورد نظر، پوهنخی مربوطه حداقل (۳) روز قبل از تدویر کنفرانس، موضوع را کتباً به تمامی پوهنخی های مربوط به پوهنتون ابلاغ می کند؛
۱۹. نداشتن مصروفیت رسمی در سایر ادارات دولتی پس از تأیید جلسه دیپارتمنت؛
۲۰. عدم محکومیت به جرایم جنایی و اخلاقی؛
۲۱. داشتن صحت و سلامت جسمی و فکری.

شرایط شمولیت اعضای کادر علمی به رتبه علمی پوهنمل

ماده ششم

شخصی به حیث پوهنمل جذب می‌شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱. داشتن سند تحصیلات عالی دکتورا (PhD) از برنامه حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی؛
۲. دارنده گان سند تحصیلات عالی دکتورا (PhD) حضوری از مؤسسات تحصیلات عالی خارج از مرز مستوجب داشتن تأییدی ریاست انسجام امور اکادمیک است؛
۳. سند تحصیلی دکتورا (PhD) از برنامه حضوری مؤسسه تحصیلی خارج از مرز زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسه مذکور دارای اعتبار اکادمیک در کشور مربوطه باشد؛
۴. عدم تجاوز سن متقاضی از (۴۵) سال در حین تقاضا برای شمولیت در کادر علمی مؤسسات تحصیلات عالی دولتی؛
۵. داشتن تسلسل رشته‌ای میان سند لیسانس، سند ماستری و سند دکتورای متقاضی و داشتن مشابهت حداقل (۶۰) فیصد مضامین تخصصی؛
۶. سپری نمودن موفقانه امتحان در یکی از زبان‌های بین‌المللی با توجه به تقسیم‌بندی نمرات قرار ذیل می‌باشد:

- شنیداری (۲۰) فیصد

- گفتاری (۲۰) فیصد

- نوشتاری (۳۰) فیصد

- خوانش (۳۰) فیصد

۷. نمره کامیابی در امتحان زبان بین‌المللی برای متقاضیان کادر علمی حداقل (۷۰) نمره می‌باشد؛
۸. سپری نمودن موفقانه امتحان رقابتی برای شمولیت در کادر علمی با کسب حداقل (۷۰) نمره؛
۹. در صورتی که متقاضیان بیشتر باشند از کسانی که بیشترین نمرات را کسب نموده باشند، بالترتیب جذب می‌شوند؛

۱۰. ارایه موفقانه کنفرانس علمی در محضر هیأت ژوری، اعضای کادر علمی و محصلان؛

۱۱. هیأت ژوری برای ارزیابی کنفرانس علمی کاندیدان کادر علمی از میان استادان دیپارتمنت مربوطه یا دیپارتمنت‌های مماثل پوهنخی که دارای رتب علمی حداقل پوهندوی باشند؛ با تأییدی شورای علمی پوهنخی انتخاب می‌شوند؛

۱۲. در صورتی که دیپارتمنت‌های پوهنخی مربوطه فاقد استادان رشته‌های مماثل باشند هیأت ژوری از استادان پوهنخی‌هایی مماثل با تأیید کمیته تقرر و ترفیعات علمی پوهنتون مربوطه تعیین می‌گردد؛

۱۳. در جریان ارایه کنفرانس علمی کاندید شمولیت در کادر علمی، حضور حداقل دوتن از اعضای کمیته تقرر و انفکاک پوهنتون حتمی می‌باشد؛

۱۴. به منظور اشتراک اعضای کادر علمی پوهنخی‌های دیگر در کنفرانس علمی تحقیقی کاندید مورد نظر، پوهنخی مربوطه حداقل (۳) روز قبل از تدویر کنفرانس، موضوع را کتباً به تمامی پوهنخی‌های مربوط به پوهنتون ابلاغ می‌کند؛

۱۵. نداشتن مصروفیت رسمی در سایر ادارات دولتی پس از تأیید جلسه دیپارتمنت؛

۱۶. عدم محکومیت به جرایم جنایی و اخلاقی؛

۱۷. داشتن صحت و سلامت جسمی و فکری.

اعلان بست

ماده هفتم

(۱) اعلان بست برای تقرر اعضای کادر علمی از طریق وبسایت رسمی وزارت تحصیلات عالی، وبسایت رسمی و صفحات اجتماعی رسمی مؤسسه تحصیلی مربوطه؛ حداقل (۲۰) روز قبل از پروسه شارت لیست به اعلان سپرده می‌شود؛

(۲) ضرورت اعلان مجدد برای (۱۰) روز مدنظر گرفته می‌شود؛

(۳) در اعلان بست برای تقرر اعضای کادر علمی، معلومات چون درجه تحصیلی مورد نظر، دیپارتمنت، رشته، پوهنخی و مؤسسه تحصیلی ارایه می‌گردد؛

(۴) زمان تقرر اعضای کادر علمی طبق نیازمندی مؤسسه تحصیلی در طول سال صورت می‌گیرد.

شرایط شارت لیست متقاضیان شمولیت در کادر علمی

ماده هشتم

(۱) شارت لیست متقاضیان و تدویر امتحان رقابتی از مسئولیت‌های دیپارتمنت و کمیته تقرر و انفکاک زیر نظر معاون علمی مؤسسه تحصیلی مربوطه است؛

(۲) شارت لیست متقاضیان شمولیت در کادر علمی بر اساس اسناد اصلی تحصیلی مانند ترانسکرپت نمرات به یکی از زبان‌های ملی، اصل دیپلوم و با توجه به مواد مندرج این لایحه توسط دیپارتمنت مربوطه تکمیل می‌گردد؛

(۳) متقاضیانی که دارای سند تحصیلی بیرون مرزی هستند، زمانی شارت لیست می‌شوند که مراحل قانونی تأییدی اسناد شان تکمیل شده باشد؛

(۴) امتحان رقابتی کاندیدان شارت لیست شده برای شمولیت در کادر علمی در حضور هیأت ممتحن متشکل از (۳) تن استاد با رتبه علمی حداقل پوهندوی دیپارتمنت مربوطه، اعضای کمیته تقرر و انفکاک زیر نظر معاون علمی مؤسسه تحصیلی مربوطه برگزار می‌گردد؛

(۵) در صورتی که دیپارتمنت مربوطه فاقد (۳) تن استاد با رتبه حداقل پوهندوی باشد، استادان با رتبه علمی پوهنمل که دارای سند تحصیلی دکتورا باشند با تکمیل سایر شرایط بند فوق، امتحان رقابتی را برگزار می‌کنند.

ضرورت تقرر به اعضای کادر علمی در دیپارتمنت

ماده نهم

تقرر اعضای کادر علمی در صورت ضرورت دیپارتمنت با توجه به حجم فعالیت‌های علمی تدریسی و تأمین نسبت معیاری استادان در دیپارتمنت و موجودیت بست صورت می‌گیرد

صلاحیت جذب و تقرر اعضای کادر علمی

ماده دهم

امتحان رقابتی برای شمولیت در کادر علمی فقط در مؤسسه تحصیلی برگزار می‌گردد که دارای صلاحیت جذب و تقرر می‌باشند. امتحان تحت نظر هیأت ممتحن مشتمل بر حد اقل سه عضو کادر علمی که دارای رتبه علمی پوهندوی و بالاتر از آن و یا پوهنمل دارای درجه تحصیلی دکتورا و تحت نظارت کمیته تقرر و انفکاک پوهنتون مربوطه، اخذ می‌گردد.

تعیین هیأت ممتحن

ماده یازدهم

۱. ترکیب هیأت ممتحن به پیشنهاد شورای علمی پوهنچی و تأییدی کمیته تقرر و انفکاک موسسه تحصیلی صورت می‌گیرد؛
۲. کمیته تقرر و انفکاک تحت ریاست معاون علمی موسسه می‌تواند در صورت ضرورت به منظور تأمین شفافیت و جلوگیری از اعمال هرگونه برخوردهای سلیقه‌ای، اعضای کادر علمی با شهرت نیک را منحیث ناظر پروسه امتحان تعیین نماید؛
۳. اعضای کادر علمی واجد شرایط از دیپارتمنت‌های مماثل نیز عضو هیأت ممتحن بوده می‌تواند.

تهیه و ترتیب سوالات امتحان

ماده دوازدهم

۱. سوالات امتحان شمولیت اعضای کادر علمی هر دیپارتمنت قبلاً توسط استادان خود دیپارتمنت و در حالات ضروری توسط شورای علمی پوهنچی تشخیص می‌شود، به اشتراک استادان سایر دیپارتمنت‌ها تهیه و به صورت سربسته و محفوظ از طریق اداره پوهنچی به کمیته تقرر و انفکاک ارسال و در آنجا نگهداری می‌شود.
۲. تهیه سوالات توسط کمیته متشکل از اعضای کادر علمی پوهنمل و بالاتر از آن تهیه می‌شود. این استادان در تشکیل ممتحنین بوده نمی‌توانند.
۳. دیپارتمنت توسط کمیته مؤلف تهیه سوالات در قدم اول حداقل ۳۰۰ سوال را مطابق معیارها ترتیب نموده و بعد از امضای هیئت مؤلف توسط ریاست پوهنچی ملاحظه و مهر گردیده به کمیته تقرر و ترفیعات علمی سپرده می‌شود.
۴. دیپارتمنت سالانه به تعداد ۵۰ سوال را با در نظر داشت مواد بند دوم این ماده ترتیب نموده و به منظور غنامندی بانک سوالات دیپارتمنت مربوطه به کمیته تقرر و ترفیعات علمی می‌سپارد.
۵. کمیته تقرر و ترفیعات علمی مکلف به نگهداری از بانک سوالات می‌باشد.
۶. سوالات امتحان شمول هر دیپارتمنت از منابع معتبر مضامین مربوط تهیه می‌گردد که توسط دیپارتمنت مورد نظر تدریس می‌گردد.
۷. تعداد سوالات هر مضمون متناسب به تعداد ساعات درسی یا کریدت آن مضمون تهیه می‌گردد و در کل ۶۰ فیصد از مضامین تخصصی و ۴۰ فیصد از مضامین اساسی و ممد رشته مربوطه ترتیب می‌گردد.
۸. سوالات باید جامع، قابل فهم و طوری طرح گردد که ارائه معلومات عمیق، همه جانبه و تفصیلی را ایجاب نماید.
۹. کلید جوابات در روز امتحان همزمان با اخذ امتحان در کمیته تقرر و ترفیعات علمی توسط اعضای کادر علمی که سوالات را تهیه نموده اند ترتیب می‌گردد.

نحوه برگزاری امتحان

ماده سیزدهم

- (۱) چگونگی ونحوه برگزاری امتحان شمولیت مراتب ذیل مراعات می‌شود:
  ۱. پارچه امتحان دارای کتنگ می‌باشد که شهرت کاندید تنها در آن نوشته می‌شود
  ۲. هیأت ممتحن شماره های سوالات را در یک صندوق قرار داده و به شکل تصادفی (Randomly) از میان ده شماره، ۶ شماره از مضامین تخصصی و ۴ شماره از مضامین اساسی و ممد رشته مربوطه را توسط کاندیدان به شکل قرعه انتخاب می‌نماید.

۳. هیأت ممتحن بعد از انتخاب شدن شماره سوالات، پاکت سر بسته سوالات را باز کرده و سوالات مربوط به هر شماره را به کاندیدان ارائه می نماید.
۴. امتحان فقط به شکل تحریری اخذ می شود.
۵. هیأت ممتحن بعد از اخذ امتحان از استادان رشته های مربوطه ای که مسؤولیت تدریس مضمون را به عهده دارند، کلید جوابات را در روز امتحان همزمان با اخذ امتحان توسط اعضای کمیته تقرر و ترفیعات علمی پوهنتون مربوطه، اعضای کمیته ممتحن و ریاست پوهنحی که سوالات را تهیه نموده اند با مهر لاک در ریاست پوهنحی مربوطه نگهداری می نمایند.
۶. هیأت ممتحن کتنگ پارچه های امتحان را از آن جدا ساخته و در یک پاکت سر بسته بعد از مهر و نشانی شد در حضور داشت اعضای کمیته تقرر و ترفیعات پوهنتون مربوطه به ریاست پوهنحی جهت نگهداری مصئون تسلیم نموده، و پارچه ها را جهت ارزیابی به استادان مربوط تسلیم می نماید. تنها استادان حایز رتبه علمی پوهندوی و بالاتر از آن و یا پوهنمل دارای سند تحصیلی دوکتورا می توانند در ارزیابی پارچه امتحان سهم بگیرد.
۷. استاد ارزیابی کننده در عین روز تسلیم گیری، پارچه امتحانات را ارزیابی کرده و آن را به هیأت ممتحن اعاده می نماید.
۸. نتایج پس از ختم پروسه ارزیابی پارچه ها و نمره دهی بصورت عاجل و در همان روز اعلام می گردد.
۹. استادان ارزیابی کننده نمره هر سوال را به عدد و و با ذکر حروف در مقابل سوال مربوط رسانده و امضاء می نمایند.
۱۰. هیأت ممتحن نتایج امتحان را مطابق نمره های داده شده توسط ارزیابی کننده گان بالای کتنگ پارچه امتحان و شقه امتحان رسانیده و بعد از امضای تائیدی شان، آنرا به اداره پوهنحی تسلیم میدهد.
- (۲) در صورت تعدد کاندیدان و محدود بودن بست به کاندیدان حایز بلندترین نمره کامیابی برای جذب متقاضیان حق اولویت داده می شود. هرگاه کاندید حایز نمره بلندتر قادر به ارایه موفقانه کنفرانس نگردد، از کاندیدان کامیاب دارای نمرات بعدی بلندتر برای ارائه کنفرانس دعوت به عمل می آید.
- (۳) در صورتیکه تمام کاندیدان موفق نگردند بست دوباره به اعلان سپرده می شود.
- (۴) امتحان شمولیت به کادر علمی چانس دوم ندارد.
- (۵) نتایج امتحان در عین روز بعد از اخذ امتحان در حضور داشت هیئت ممتحن توسط اداره پوهنحی اعلان می شود

شرایط امتحان مجدد برای اعضای کادر علمی

ماده چهاردهم

- (۱) اشخاصیکه در امتحان شمول به کادر علمی اشتراک نموده و موفق به شمولیت در کادر علمی نشده باشند، اما در امتحان نمره کامیابی را اخذ نموده باشند می توانند در عین سال با تکمیل سایر شرایط در امتحان بعدی شرکت نمایند.
- (۲) اشخاصی که نمره کامیابی را اخذ نه کرده باشند بعد از سپری شدن حد اقل یک سال، در صورتیکه سایر شرایط را تکمیل نموده باشند، تنها برای یکبار دیگر در امتحان شمولیت به کادر علمی اشتراک نموده می توانند.
- (۳) اشخاصی که در امتحان غیر حاضر می باشند در صورتی که یک هفته قبل از طرف پوهنتون مربوطه به آنها اطلاع داده شده باشد. می توانند در عین سال در امتحان بعدی با تکمیل تمام شرایط و پس از مستند سازی در امتحان شرکت نمایند.

رسیدگی به شکایات و میکانیزم بررسی آن

ماده یازدهم

۱. کاندیدان در صورت عدم قناعت به نتیجه امتحان، طی حد اکثر سه روز بعد از اعلام نتایج درخواست تجدید نظر خویش را به معاونیت علمی تسلیم می نمایند.
۲. معاونیت علمی تقاضای تجدید نظر را طی دو روز به هیئت ممتحن رسماً محول نموده. هیئت ممتحن طی سه روز در حضور متقاضیان و استادان ارزیابی کننده، حل سوالات را با کلید آن مطابقت داده و در باره صحت بودن ارزیابی ابراز نظر می نمایند.
۳. ابراز نظر هیئت ممتحن در باره نتایج امتحان، نهایی می باشد.
۴. در صورتی که تشخیص گردد که در زمینه تخطی صورت گرفته است بالای متخلفین مؤیدات تادیبی تطبیق می گردد.

طرز برگزاری و ارزیابی کنفرانس

ماده شانزدهم

هیئت ژوری توسط شورای علمی پوهنحی تعیین می گردد.

۱. برای تعیین موضوع و ارزیابی کنفرانس علمی، شورای علمی پوهنحی مربوطه هیئت ژوری سه نفری را تعیین کرده و به تأیید کمیته تقرر و ترفیعات علمی پوهنتون میرساند.
۲. هیئت ژوری برای ارزیابی کاندیدان دارای درجه تحصیلی دوکتورا، باید دارای درجه تحصیلی دوکتورا و برای ارزیابی کاندیدان دارای درجه تحصیلی ماستری و لیسانس باید ماستر و دارای حداقل یک تن با رتبه علمی پوهندوی و یا بالاتر از آن باشد.

ارائه کنفرانس:

ماده هفدهم

۱. ارائه کنفرانس تنها از متقاضیانی مطالبه می گردد که در امتحان شمول حایز نمره کامیابی شده باشند.
۲. کنفرانس با توجه به معیارهای پذیرفته شده علمی بخصوص توجه به تسلسل منطقی، استفاده از ابزارها الکترونیکی و تسلط کامل بر موضوع ارائه می گردد.
۳. ارائه کنفرانس علمی چانس دوم ندارد، اما در صورت غیابت موجه، متقاضیان امتحان در روز معینه، وقت مناسب دیگری برای ارائه کنفرانس تعیین می نماید. البته در صورت عذر متقاضی توسط پوهنحی موجه پنداشته می شود که مبتنی بر مستندات باشد.

میعاد تعیین موضوع کنفرانس و نحوه انتخاب موضوع

ماده هجدهم

۱. هیئت ژوری موضوع کنفرانس را از طریق جلسه دیپارتمنت طی یک روز تعیین و به متقاضی کادر علمی ابلاغ می کند.
۲. موضوع مطابق رشته تخصصی متقاضی تعیین می گردد.
۳. عنوان باید مشخص، در برگیرنده یک موضوع علمی و جنبه (تیوریک و عملی) داشته باشد.

میعاد آماده ساختن کنفرانس علمی

ماده نوزدهم

برای آماده ساختن کنفرانس و ارائه آن به متقاضی کادر علمی حد اقل سه روز وقت داده می شود.

اهمیت حضور هیأت ژوری در کنفرانس

ماده بیستم

۱. هیئت ژوری باید حین ارائه کنفرانس شخصاً حاضر بوده و متکی بر چشم‌دید بالفعل، ارزیابی خویش از کنفرانس را ارائه نماید. در صورت عدم حضور هیئت ژوری کنفرانس فاقد اعتبار می باشد.
۲. اعضای هیئت ژوری مکلف اند که در روز کنفرانس حضور داشته باشند.

زمان برای ارائه کنفرانس

ماده بیست و یکم

۱. برای ارائه کنفرانس ۲۵ تا ۴۰ دقیقه و برای پاسخ به سوالات ۱۰ تا ۱۵ دقیقه وقت داده می شود.
۲. متقاضی حین ارائه کنفرانس برای جلوگیری از ضایع شدن وقت باید اصل موضوع را در محور بحث قرار داده و از حاشیه روی جلوگیری نماید.

میکانیزم نمره دهی کنفرانس

ماده بیست و دوم

۱. زمان که گزارش کنفرانس از سوی هیئت توظیف شده توحید گردید، میکانیزم نمره دهی بر اساس معیار های مطرح در ماده بیست سوم، در هر بخش مستحق پنج نمره بوده که مجموع نمرات (۳۰) نمره می باشد. نمره کامیابی حداقل (۱۸) نمره می باشد.
۲. در صورت گزارش ها به صورت جداگانه ترتیب گردد، هر عضو هیأت ژوری برای هر موضوع مانند جز یک ماده بیست و دوم نمره دهی را نظر گرفته و مجموع آن توحید و ابلاغ می گردد.

معیار های ارزیابی کنفرانس

ماده بیست و سوم

هیئت ژوری با توجه به معیار های ذیل نظریات توحید شده و یا جداگانه خود را ارائه می نماید:

۱. توانایی ارائه مطالب،
۲. حفظ تسلسل منطقی موضوعات از مقدمه تا نتیجه گیری و سفارشات،
۳. صلاحیت و پخته گی استدلال و اجرای مناقشه،
۴. استنباط منطقی نتیجه گیری و سفارشات از اجرای مناقشه،
۵. استفاده از تکنالوژی، جداول و چارت ها،
۶. قدرت پاسخ گویی به سوالات و اعتماد به نفس.

میکانیزم طی مراحل اسناد تقرر متقاضیان کادر علمی:

ماده بیست و چهارم

۱. اسناد تقرر داوطلبان که موفق به اخذ نمره کامیابی شده باشند، مطابق قانون تحصیلات عالی ملکی طی مراحل می گردد.
۲. دیپارتمنت ها و شوراها حق ندارند طی مراحل تقرر و تقرر مجدد را بدون دلایل قانونی و اکادمیک معطل قرار بدهند و سبب متضرر شدن داوطلبان عضویت در کادر علمی و متقاضیان که خواهان تقرر مجدد در کادر علمی می باشند؛ شوند. هرگونه تاخیر و بی توجهی قابل بازخواست بوده و موئیدات تادیبی بالای متخلفین قابل تطبیق می باشد.

زمان طی مراحل دوسیه ها/اسناد تقرر اعضای کادر علمی

ماده بیست و پنجم

۱. طی مراحل شمولیت به کادر علمی از وقت شارت لیست، اعلان نتایج امتحان شمول تا کسب منظوری نباید از سه ماه بیشتر را دربر بگیرد. این مدت برای پوهنتونها و مؤسسات تحصیلات

عالی ایکه دارای صلاحیت استخدام به کادر علمی نیستند، و پذیرش به کادر علمی آنها در مؤسسات تحصیلات عالی دیگر صورت میگیرد، الی پنج ماه بوده میتواند.

۲. تقرر اعضای کادر علمی از تاریخ تصویب آن در دیپارتمنت مربوطه مطابق جز یکم این ماده صورت میگیرد.

شرایط شمولیت مجدد در کادر علمی

ماده بیست و ششم

شمولیت در کادر علمی با در نظر داشت تعدیل و ایزاد مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۲ فقره (۲) اجزای ۱، ۲ و ۳ ماده چهل سوم قانون تحصیلات عالی ملکی و شرایط ذیل صورت میگیرد:

۱. در صورتی که سن متقاضی برا تقرر مجدد به رتبه عامب پوهاند دارای سند تحصیلی دوکتورا (PhD) و پوهنوال دارای سند تحصیلی ماستری از (۵۰) پنجاه سال و برای رتبه علمی پوهندوی و پوهنمل از (۴۵) چهل و پنج سال و برای رتبه علمی پوهنیار از (۴۰) چهل سال تجاوز نه کرده باشد.
۲. برای متقاضیان که دارای رتبه علمی پوهنیار می باشند داشتن سند تحصیلی ماستری حتمی می باشد.
۳. در صورتیکه دوره انفصال متقاضی از مؤسسه تحصیلات عالی کمتر از دوره کار موصوف در مؤسسه تحصیلات عالی نباشد و به هیچ صورت از ده سال تجاوز ننماید.
۷. میکانیزم شمولیت مجدد اعضای کادر علمی که واجد شرایط باشند، طبق مواد فوق و بر اساس حکم مقام ذیصلاح، فیصله مجلس دیپارتمنت، تائیدی شوار علمی پوهنخی، کمیته تقرر و انفکاک مؤسسه، تائیدی شواری علمی مؤسسه و پیشنهاد ریاست مؤسسه عنوانی
۴. وزارت تحصیلات عالی صورت می گیرد. پیشنهاد مذکور بعد از بررسی ریاست تقرر و ترفیعات علمی و کمیسیون مربوطه جهت اخذ منظوری به مقام وزارت پیشنهاد می گردد.
۵. شمولیت مجدد در کادر علمی مؤسسات تحصیلات عالی و پوهنتونها در صورت موجودیت دوسیه کادری و اسناد معتبر که مبین رتبه علمی متقاضی قبل از انفصال باشد، با حفظ قدم به عین رتبه قبلی صورت می گیرد.

تقرر اعضای کادر علمی در بست های متوسط و بلند دولتی

ماده بیست هفتم

اعضای کادر علمی که طبق فرمان و صوابدید دولت با حفظ حقوق کادر به پست های مختلف دولتی کار می کنند، و مکلفیت ها درسی شان را مطابق فقره یک ماده چهل سوم تکمیل نمایند. تابع طی مراحل شمولیت مجدد و احکام ماده بیست و ششم این لایحه نمی شوند.

تقرر اعضای کادر علمی در مؤسسات علمی داخلی یا خارجی

ماده بیست و هشتم

اعضای کادر علمی که در زمان انفصال و قطع علاقه از کادر علمی در پوهنتونها و مؤسسات اکادمیک خارجی ایفای وظیفه نموده باشند، بر اساس ارائه اسناد معتبر از مجاری رسمی و با اعتبار، صرف از جز دوم و سوم ماده بیست هفتم معاف می باشند.

احکام متفرقه

ماده بیست نهم

- شرایط کسب اعتبار اکادمیک و جذب فارغان پوهنتونها موسسات تحصیلات عالی خصوصی در نهاد های دولتی:
۱. چگونگی کسب اعتبار اکادمیک پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی، که سند اعتبار اکادمیک را از سوی مورد ارتقای کیفیت و اعتبار دهی وزارت تحصیلات عالی دریافت می دارند اعتبار از تاریخ صدور سند مذکور محصلانی که بعد از تاریخ صدور سند متذکره شامل برنامه تحصیلی در پوهنتون مذکور گردیده و تحصیلات عالی خویش را در زمانی که پوهنتون/موسسه دارای اعتبار اکادمیک می باشد تکمیل نمایند فارغ گردیده باشند. می توانند از مزایای فقره (۱) جز اول و فقره (۲) ماده سی و هفتم قانون تحصیلات عالی ملکی مستفید شوند.
  ۲. آنده از متقاضیان که از نهاد های خصوصی بیرون مرز فارغ گردیده باشند و کاندیدای به کادر علمی باشند. داشتن تصدیق اعتبار اکادمیک پوهنتون مربوطه توسط دیپارتمنت، پوهنخی مربوطه، آمریت ارزیابی اسناد ریاست انسجام امور اکادمیک معیار اساسی بوده و جدا رعایت گردد.
  ۳. فقره های فوق در برگیرنده و شامل شرایط ماده (چهارم، پنجم و ششم) این لایحه می گردد.
  ۴. موضوع معادلت اسناد هر سه کتگوری (لیسانس، ماستر و دوکتور) متقاضیان برای کادر علمی خارج مرز توسط کمیته ارزیابی اسناد خارج مرز صورت می گیرد.
  ۵. صحت و تقم و تائیدی اسناد فوق توسط آمریت ارزیابی ریاست انسجام امور اکادمیک صورت می گیرد.
  ۶. طی مراحل و ارزیابی نهایی اسناد متقاضیان اعضای کادر علمی، در وزارت توسط ریاست تقرر و ترفیعات علمی اعضای کادر علمی و کمیسیون صورت می گیرد.
  ۷. برای متقاضیان شامل شرایط ماده های (چهارم و پنجم) این لایحه، در صورتی که متقاضیان اناث و ذکور در امتحان شمولیت، نمره کامیابی به صورت مساویانه اخذ نموده باشند حق اولویت برای ارایه کنفرانس علمی به متقاضیان اناث داده می شود.

معیار های رفتاری و اخلاقی

ماده سی ام

۱. متقاضیان و اعضای کادر علمی مکلف به رعایت نظم اکادمیک و حفاظت شاخص های رفتاری بوده و هر گونه رفتار که باعث اختلال نظام اکادمیک، نقض حقوق دیگران، آزار و اذیت جنسی و به خطر انداختن مصئونیت دیگران گردد اجتناب ورزند.
۲. معیار های تائید شخصیت و اخلاق پسندیده اعضای کادر علمی جدید التقرر توسط دیپارتمنت به صورت مستمر و داومدار طی یکسال مورد نظارت قرار داشته باشد و دیپارتمنت مکلف است که در جریان جذب متقاضیان به موارد ذیل توجه جدی داشته باشند
(الف). مطالعه اسنادو در نظر گرفتن رفتار دوره های تحصیلی متقاضی در جریان تحصیل از پوهنتون مربوطه.
(ب). در یک سال اول بتواند روابط حسنه را با اعضای دیپارتمنت تامین نماید. در غیر ان طبق مواد قانون از بست کادری منفک می گردد.
۳. با متخلفین طبق ماده های (اول، دوم سوم، و چهارم) لایحه نظم و دسپلین برخورد قانونی صورت می گیرد.

ماده سی یکم

این لایحه بعد از منظوری مقام وزارت نافذ و با انفاذ این لایحه، سایر لوایح، طرز العمل هاو رهنمودهای قبلی در باره طرز پذیرش و تقرر اعضای کادر علمی در مؤسسات تحصیلات عالی ملغی میگردد.

منظورکننده
وزیر تحصیلات عالی

پیشنهاد دهنده
ریاست عمومی انسجام امور اکادمیک